

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Poliitikauuringute Keskus Praxis

registrikood: 90005952

tänavanimi, maja number: Tartu mnt 50

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10115

telefon: +372 6408000

e-posti aadress: praxis@praxis.ee

veebilehe aadress: www.praxis.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	15
Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	16
Lisa 4 Materiaalsed põhivarad	17
Lisa 5 Kasutusrent	17
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	18
Lisa 7 Võlad töövõtjatele	19
Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	19
Lisa 9 Annetused ja toetused	20
Lisa 10 Tulu ettevõtlusest	20
Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	21
Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud	21
Lisa 13 Tööjõukulud	21
Lisa 14 Seotud osapooled	22
Lisa 15 Sündmused pärast aruandekuupäeva	23
Lisa 16 Programmide koondinfo	23
Lisa 17 Sihtasutuse likviidsuse tagamine	24
Aruande allkirjad	25
Vandeauditori aruanne	26

TEGEVUSARUANNE 2019

SISSEJUHATUS

2019 oli Praxise jaoks tegus aasta. Jätkasime Eesti avalikule sektorile poliitikaanalüüsi ja -soovituste pakkumist ning koolitusi oma erinevates tegevusvaldkondades. Aasta jooksul töötasime kokku ligi 70 erineva projektiga. 2019. a. kogukäibeks kujunes 1,33 miljonit eurot, kasumiks 20 183 eurot.

Praxise unikaalseks tugevuseks rakendusuuringute pakkujate seas on meie interdistsiplinaarsus — oleme suutelised pakkuma kompleksset ja valdkondadeülest vaadet, analüüsi ning soovitusi. Seda joont jätkasime ka 2019. aastal, mil paljud meie tööd sidusid mitmeid poliitikavaldkondi. Meie klientide ootused analüüsi tehnilise taseme ning meetodika osas on - nii Eestis kui Euroopas - aasta aastalt kasvanud ja nii peame enda ülesandeks neile vastata.

Oma 20 tegutsemisaasta jooksul on Praxis olnud nii Eesti kui Euroopa poliitikakujundajatele oluliseks partneriks erapooletu, avalikust huvist lähtuva, teadmispõhise ja kvaliteetse analüüsi ning poliitikasoovituste pakkumisel. Jätkame seda tööd ka järgmistel aastatel. Järgnevalt toome välja Praxise olulisemad tööd 2019. aastal valdkonniti.

TÖÖ- JA SOTSIAALVALDKOND

Töö- ja sotsiaalpoliitika valdkonna analüüsides viisime läbi pea 20 projekti ning keskendusime järgmistele teemadele: sotsiaalkaitse, ligipääs tööturule ja osalemine tööelus; töösuhted ja töötingimused; töötervishoid ja tööohutus; sooline võrdõiguslikkus, lapse õigused ja vanemus ning ränne ja lõimumine.

Eestis on töötuse puhul probleemiks ebapiisav sotsiaalne kaitse, mille tõttu vähesed töötud saavad töötuskindlustushüvitist ning toetused ja hüvitised ei enneta vaesusesse sattumist. 2019 aastal tegime ettepanekuid, **kuidas parandada töötuskindlustuse süsteemi** katvust ja piisavust ning andsime hinnangu töövõimereformi rakendamisele. Sotsiaalministeerium on meie analüüsile tuginedes välja töötamas töötuskindlustuse muudatusi.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate (IKT) kiire areng on kaasa toonud üha suurema sõltuvuse küberruumist. 2019. aastal analüüsisime **küberturbe valdkonna tööjõu olukorda** ning valdkonna spetsialistide ettevalmistust haridussüsteemis. Uuringu järgi vajab aastaks 2023 Eesti juurde 270-870 küberturbe kompetentsidega spetsialisti. Samuti analüüsisime **virtuaaltööga kaasnevaid töötingimuste ja töökeskkonna väljakutseid** kollektiivsete töösuhete kontekstis. Uuringus leitakse, et ametiühingute ja teiste töötajate esindajate kaasamine virtuaaltöö korralduse kujundamisse aitab ettevõtetes võimendada selle töövormi tugevusi ja pehendada puudusi.

Seoses sissetulekute ja heaolu kasvuga on Eesti muutumas aina atraktiivsemaks rände sihtriigiks. 2019. aastal viisime läbi uuringu, mille põhjal **tegime soovitusi välisrühmitajate kohanemis- ja värbamisprotsessi ning pakutavate teenuste tõhustamiseks**. Uuringus leitakse, et riigil tuleks lihtsustada/kiirendada välisvärbamiseks vajalikke protseduure ning tõsta teadlikkust Work in Estonia programmist.

PRAXISE AKADEEMIA

Praxise Akadeemia tegevus on suunatud avaliku sektori ja vabaühenduste töötajate teadmiste ja oskuste arendamisele, et aidata seeläbi kaasa professionaalsemale poliitikate kujundamisele. Kokku osales Praxise Akadeemia koolitustegevustes 2019. aastal enam kui 650 inimest kogumahuga üle 14 000 tunni. See tulemus sündis koostöös paljude partneritega – Rakendusuringute Keskus Centar, TalTech Ragnar Nurkse Instituut, SpeakSmart, Velvet ning lisaks paljud teised koolitajad.

2019. aastal jätkusid ning viidi lõpule aasta varem alguse saanud Riigi Tugiteenuste Keskuse poolt tellitud kaks mahukat suurprogrammi – **poliitikakujundamise oskuste arendamise ning avalike teenuste arendamise programmid**. Esimeses neist koolitasime me kahe aasta jooksul kokku ligi 900 poliitikakujundamise protsessis osalejat, teise raames arendati disainerite juhendamisel 20 uue avaliku teenuse loomist. Oluline tegevussuund on olnud ka avaliku teenistuse juhtide järelkasvu arendamine, kus aasta esimesel poolel viisime eduka lõpuni Riigikantselei poolt ellu kutsutud mahuka juhtimistalentide baaskoolituse programmi ning aasta teises pooles algas tippjuhtide järelkasvu programm Newton V. Toetame nende kahe projekti läbi kokku 30 avaliku teenistuse tulevase (tipp)juhi arenguteekonda.

Ka tänava on olnud **oluliseks koolitamise teemaks nügimine** - huvi teema vastu on suur. Lisaks ülaltoodud programmidele, kus seda teemat samuti käsitleti, tutvustasid Praxise eksperdid nügimise teemat veel 50 huvilisele. Kokku täiendasid oma teadmisi käitumisteaduste rakendamises poliitikate kujundamises nügimise läbi enam kui 240 poliitikakujundajat.

Välisministeeriumi poolt rahastatud **arengukoostööprojektide** kaudu viisime muude tegevuste seas ellu ka 3 õppevisiiti. Jagasime Eesti kogemust sisejulgeoleku valdkonna reformide toetamist vabatahtlike kaasamise näol, konsulteerisime Häirekeskuse 112 pilootprojekti ning e-tervise valdkonnas Ukraina tervishoiusüsteemi erinevaid osapooli – haiglaid, tervishoiuministeeriumi ja teenusepakkujaid – e-tervishoiu rakenduste ja infrastruktuuri disainimisel ja kasutuselevõtul.

VALITSEMINE, KODANIKUÜHISKOND JA POLIITIKALABOR

Valitsemise ja kodanikuühiskonna arendamise all toetame mõtestatud muutusi, et elanikkond oleks aktiivne ja hooliv, avalik haldus tõhus ja mõjus ning poliitiline kultuur areneks. Samuti on meie fookuses avaliku sektori innovatsiooni ja avalike teenuste arendamine, vabaühenduste strateegilise mõju ja tegevusvõimekuse kasvu toetamine ning avatud valitsemise edendamine. Nende tegevussuundade edasiviimiseks käivitas Praxis juba mitu aastat tagasi Poliitikalabori algatuse, mis keskendub mh disainitööriistade ja käitumisteadustel põhinevate lähenemiste rakendamise poliitikakujundamises.

Olulisemad tööd 2019

Uurisime ja kirjeldasime **laulu- ja tantsupeoprotsessis osalevate rahvatantsurühmade, rahvamuusikakollektiivide, kooride ja orkestrite juhendajate töötingimusi ja sotsiaalselt kaitstust**. Täpsemalt, millised on tasustamispraktikad ja tööaja, puhkuse, ravi- ning töötuskindlustatusega seonduvad tingimused. Teiseks vaatasime **kollektiivide finantsmajanduslikku olukorda**, sh milline on kollektiivide kulu- ja tulubaas ning kui elujõuline see on.

Aitasime leida **konsensust vabatahtlike päästekomandode rahastamiskriteeriumites**, et vähendada poolte ebaõiglustunnet, vaidlusi ning asjaajamiskulu komandode iga-aastaste rahastamisotsuste tegemisel. Sõnastati vabatahtlike päästekomandode rahastamise kriteeriumid ja saavutati esmane

kokkulepe Päästeameti, vabatahtlike päästjate esindajate ja teiste olulisemate osapoolte vahel rahastamiskriteeriumite ja nende kaalude osas.

Euroopa Komisjoni rahastatav projekt „Naised poliitikas“ sai alguse 2019.a märtsis. Selle eesmärk on suurendada eelkõige meedia, erakondade, aga ka laiemal avalikkuse teadlikkust soolise võrdõiguslikkuse olulisusest poliitikakujundamisel. Projekti käigus töötatakse välja soovitud ning praktilised tööriistad, mis aitavad toetada naiste osalemist poliitikas ja otsustuspositsioonidel. Projekt aitab poliitikas osalevatel või osaleda soovivatel naistel märgata ja toime tulla erinevate soostereotüüpidest tulenevate takistustega, sh nii poliitikas osalemisel kui ka meediaga suhtlemisel. Samuti suurendatakse ajakirjanike teadlikkust soolistest stereotüüpidest ning meedia rollist ühiskonna hoiakute säilitamisel ning sellest, kuidas stereotüüpsete kuvandite taasesitamist vältida. Projekti oodatav tulemus on naiste julgem ja senisest suurem osalemine poliitikas, meedias esindatud poliitikute sooliselt mittestereotüüpne esitlemine ja meedias esinevate poliitikute suurem sooline tasakaalustatus. 2019. aastal koostasime mitu analüüsiaruannet (kirjanduse ülevaate ja poliitika ülevaate), samuti viisime läbi intervjuud ning arutelud poliitikute ja ajakirjanikega. Eesmärk oli koguda infot 2020.a toimuvate seminaride läbiviimiseks ja “tööriistakasti” loomiseks.

2019. aastal jätkasime koostöös Tööandjate Keskliiduga **Riigireformi Radari** tegevust. Riigireformi radar annab sõltumatutest ekspertidest koosneva kolleegiumi vahendusel regulaarselt hinnanguid valitsuse tööle riigireformi edendamisel. Kuna 2019 oli valimiste aasta, siis keskendusime valimisperiodil erakondade programmide ning riigireformiga seotud valimislubaduste analüüsimisele. Aasta teises pooles jälgis radar juba hoolega uue võimuliidu samme riigireformi elluviimisel.

HARIDUS

Hariduspoliitika valdkonna töö keskendus 2019. aastal peamiselt strateegilisele hindamisele, kõrg- ja üldharidusele. Jätkuvalt on hariduspoliitika valdkonna fookuses suutlikkus vastata kaasaegse ühiskonna väljakutsetele ning õpetamise kvaliteet. Tulemuse terviklikkuse ja kvaliteedi eesmärgil lähtume oma töös erinevate sihtrühmade vajadustega arvestamisest ja erinevate tasandite, sh ministeeriumid, kohalikud omavalitsused, koolid, kaasamisest.

Kuna Eesti on seadmas haridusmaastikul uusi sihte ja loomas uut strateegiat, siis 2018.-2019. aastal läbi viidud **elukestva õppe strateegia vahehindamise** sõltumatu eksperthinnangu tulemused annavad ülevaate, kuidas on programmide ja meetmete tegevused püstitatud eesmärgid saavutanud, mida võiks teha teisiti ning mida senistest tegevustest jätkata. Vahehindamise poliitikasoovitusi arutati mitmel korral erinevate hariduse osapoolte ja poliitikakujundajatega, et haridussüsteemi arengu suunamiseks vajalik sisend uuele strateegiale oleks asjakohane.

Strateegilise tähtsusega kõrghariduse ja teaduse valdkonnas oli ka kõiki Eesti kõrgkoolide ja teadusasutuste akadeemilisi töötajaid hõlmav uuring „**Akadeemilised töötajad teadmusühiskonnas (APIKS)**“, mis keskendub töötajate rahulolule, töökeskkonna tingimustele ning akadeemilise töö eripäradele ning muutustele. Kuna Eesti teadus- ja arendustöö keskkonna atraktiivsus ning teadlaskarjääri populaarsus on üks Eesti teadus- ja arendustegevuste ning innovatsiooni strateegia 2014-2020 „Teadmistepõhine Eesti“ (TAI strateegia) kesketest eesmärkidest, on kvaliteetsed, ajakohased ning rahvusvaheliselt võrreldavad andmed teaduskeskkonna hetkeseisust oluliseks sisendiks kaardistamiseks Eesti akadeemilise konteksti tugevusi ja nõrkusi ning arendamiseks riigi kõrgharidus- ning teaduspoliitikat. Uuringus kaetud teemad hõlmasid ka akadeemiliste töötajate ühiskondlikku ja innovaatilist tegevust ning rahvusvahelist koostööd. Uuringu tulemused

võimaldavad nii olemasolevaid kui kavandatavaid poliitikameetmeid paremini sihistada ja suurendada nende tulemuslikkust. Kuna Eesti teadlaskonna analüüs on osa rahvusvahelisest kõrgharidusuuringust, siis saab Eesti teaduskeskkonda võrrelda ligi 30 riigiga.

Lisaks akadeemilistele töötajatele kaardistasime ja analüüsisime **EUROSTUDENT uuringu põhjal Eesti üliõpilaste sotsiaalmajanduslikku olukorda** ning esmakordselt käsitlesime ka vaimse tervise ja kiusamisega seotud teemasid. Analüüs Eesti üliõpilaste eluolu kohta on oluliseks sisendiks nii Eesti kõrghariduspoliitika järjepidevasse ja teadmuspõhisesse arendamisse kui ka riikidevahelise võrdluse ja kokkuvõtte tegemisse. Praxis osaleb rahvusvahelise EUROSTUDENT konsortsiumi töös, kus meie vedada on kommunikatsioonitegevused, kuid mõtleme kaasa ka meetodika arendamisel, võrdlusanalüüside ja poliitikaülevaadete koostamisel ning andmekogumise ja -analüüsi teemades.

Praxise hariduspoliitika eksperdid jätkavad ka pikaajalist koostööd **Euroopa Komisjoni nõustamises Eesti hariduse, koolituse ja täiskasvanuhariduse küsimustes**. Niisugune partnerlus aitab Euroopa Komisjonis Eesti haridusteemadega tegelevatel ametnikel paremini mõista Eestis tehtavate hariduse ja tööjõuga seotud poliitiliste otsuste sisu, tausta ja erinevate osapoolte hinnanguid.

Tõenduspõhise poliitikakujundamise osas oleme juba kaheksandat aastat toeks Euroopa **rändetaustaga õpilaste hariduse võrgustikus SIRIUS**, kus teeme koostööd nii Eesti, Balti kui ka teiste Euroopa riikide poliitikakujundajatega hariduse olukorra ja võimaluste uurimisel. 2019. aastal oli fookuses regionaalse teaduskoostöö arendamine õpetajahariduses. Kaasava hariduse kontekstis arendasime **AVIOR** projekti raames **mitmekeelseid õppematerjale õpilastele, õpetajatele ja lapsevanematele**, et toetada kõigi õpilaste võimalust hariduses oma emakeelega kokku puutuda, vähendades seeläbi erinevusi rändetaustaga ja kohalike õpilaste õpitulemustes kirjaoskuses ja matemaatikas.

MAJANDUS JA INNOVATSIOON

Majanduse ja innovatsiooniprogrammi suunaks on interdistsiplinaarsuse tugevdamine, analüüsidest riigi sekkumise viise valdkondadeülelalt ja panustades kvantitatiivanalüüsiga nii majanduse, hariduse kui ka töö- ja sotsiaalpoliitika alastes projektides.

2019. aastal jätkasime tööd maksude ja soodustuste mõju võrreldaval viisil analüüsimiseks loodud Euroopa Liidu maksusoodustuste **mikrosimulatsioonimudeli EUROMOD** Eesti mudeliga. EUROMOD võimaldab teadlastel ja poliitikaanalütikutel võrreldaval viisil arvutada maksude ja soodustuste mõju leibkonna sissetulekutele ja tööstiimulitele iga riigi elanikkonna jaoks. Koostöös Statistikaametiga koostasime riiklike registrite põhjal EUROMODi Eesti mudelile kogu Eesti elanikkonda hõlmavad sisendandmed, et muuta mudel detailsemaks, täpsemaks ja ajakohasemaks. Alustasime uue tehnilise lahenduse väljatöötamist kaudsete maksude modelleerimiseks EUROMODis, mis peaks valmima 2020.a. Konsulteerisime Statistikaametit riiklike registrite põhjal EUROMODi Eesti mudelile kuiste sisendandmete koostamisel ja 2020.aastal viime läbi EUROMODi kasutamise koolitused. Mudelit kasutatakse aina rohkem Euroopa Komisjoni poolt, näiteks iga-aastaselt ilmutates aruannetes Employment and Social Developments in Europe (Töö- ja sotsiaalelu arengud Euroopas) ning Tax Reforms in EU Member States (Maksureformid EL liikmesriikides).

Kohalike omavalitsuste reformi järel on üha enam päevakorda tõusnud kohalikele omavalitsustele ülesannete delegeerimise, suurema otsustusõiguse ja finantsautonoomia küsimused. Alustasime mõjuanalüüsi, millised saaksid olla **ettevõtlusega kaasneva negatiivse koormuse kompenseerimise** viisid, kohalike omavalitsuste ja kogukondade ning ettevõtjate vaheliste kokkulepete seadustamise

mõjud. Kaardistasime suurimad vajakajäämised teadus- ja arendusasutuste võimekustes, mis pärsvad nende **ressursside väärindamise** alast koostööd ettevõtetega maavarade, puidutööstuse ja toiduainetööstuse valdkondades.

Väliskoostöös panustasime **Valgevene sotsiaalse ettevõtluse tugevdamisse**. Suurendamaks sotsiaalses ettevõtluses tegutsevate naiste ja noorte arvu Valgevenes, nõustati Välisministeeriumi arengu- ja humanitaarabi arengukoostööprojekti raames, kuidas hinnata sotsiaalsete ettevõtete ühiskondlikku mõju ja seda avalikkusele paremini kommunikeerida.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	163 840	219 411	
Nõuded ja ettemaksud	227 158	203 283	2
Kokku käibevarad	390 998	422 694	
Kokku varad	390 998	422 694	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	254 856	269 925	6
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	148 670	185 480	8
Kokku lühiajalised kohustised	403 526	455 405	
Kokku kohustised	403 526	455 405	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	13	13	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	-32 724	-80 328	
Aruandeaasta tulem	20 183	47 604	
Kokku netovara	-12 528	-32 711	
Kokku kohustised ja netovara	390 998	422 694	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	330 122	329 639	9
Tulu ettevõtlusest	1 000 119	1 049 543	10
Muud tulud	1 205	6 112	
Kokku tulud	1 331 446	1 385 294	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-407 157	-430 657	11
Mitmesugused tegevuskulud	-88 176	-108 551	12
Tööjõukulud	-815 275	-795 543	13
Muud kulud	-658	-830	
Kokku kulud	-1 311 266	-1 335 581	
Põhitegevuse tulem	20 180	49 713	
Intressitulud	9	7	
Intressikulud	-6	-2 123	
Muud finantstulud ja -kulud	0	7	
Aruandeaasta tulem	20 183	47 604	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	20 180	49 713	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-23 875	3 977	2
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-51 879	147 135	6,8
Kokku rahavood põhitegevusest	-55 574	200 825	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	9	7	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	9	7	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	0	12 000	14
Saadud laenude tagasimaksed	0	-42 000	14
Makstud intressid	-6	-2 310	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-6	-32 310	
Kokku rahavood	-55 571	168 522	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	219 411	50 882	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-55 571	168 522	
Valutakursside muutuste mõju	0	7	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	163 840	219 411	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/ Osakapital nimiväärtuses/ ReserVKapital	Akumuleeritud tulem	
31.12.2017	13	-80 328	-80 315
Aruandeaasta tulem	0	47 604	47 604
31.12.2018	13	-32 724	-32 711
Aruandeaasta tulem	0	20 183	20 183
31.12.2019	13	-12 541	-12 528

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus Poliitikauuringute Keskus PRAXIS 2019. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad rahandusministri poolt kinnitatud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetes.

Sihtasutuse tulude-kulude aruanne on koostatud lähtudes RTJ 14 nõuetest.

Majandusaasta algas 01.01.2019 ja lõppes 31.12.2019, majandusaasta pikkuseks oli 12 kuud.

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja raha lähendina kajastatakse arvelduskontode jääke. Raha kajastatakse bilansis õiglasel väärtusel.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustised ning mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustised, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse aruandekuupäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakurside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse sihtasutuse majandustegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid.

Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi. Kui nõuete individuaalne hindamine ei ole nõuete arvust tulenevalt võimalik, siis hinnatakse individuaalselt ainult olulisi nõudeid. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised ning muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalised nõuded kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse sihtasutuse enda tegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 1917 eurot.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Hiilismate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele (sh tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel).

Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1917 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Muu materiaalne põhivara	5

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle sihtasutusele. Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, viitvõlad, ning muud lühiajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või sihtasutusel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimisena käsitletakse selliseid toetusprojekte, mida rahastatakse kas sihtotstarbelistest eraldistest või sihtasutuse enda poolt taotletud toetustest ja annetustest.

Aruande perioodi kuludes on kajastatud kõik projektide sihtfinantseerimisega seotud tegevuskulud, millega seotud tegevused on aset leidnud aruandeaastal. Sihtfinantseerimise tulud aruandeaastal kajastatakse proportsionaalselt kuludega.

Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasel väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse tulemiaruanDES „Annetused ja toetused“ kirjel. Selline kajastamine annab õiglasema ülevaate sihtasutuse tuludest ja kuludest.

Tulud

Sihtasutus on viimastel aastatel oma tegevusi rahastanud projektipõhiselt Eesti avaliku sektori organisatsioonide tellimustest, Euroopa Liidu uuringuprojektidest ja muudest vahenditest. Sihtasutus on rahastatud erinevate ühiskondlike organisatsioonide, mitmete rahvusvaheliste fondide (sh EL fondid ja raamprogrammid) ning lepingulistest töödest riigi ja erasektori poolt.

Tulu pikema perioodi jooksul programmide poolt juhitud projektide teenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest aruandekuupäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulud ja kulud) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulud. Osutatava teenuse valmidusaste määratakse kasutades teenuse osutamisega seotud tegelike kulude suhet võrreldes eelarveliste kogukuludega.

Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei ole võimalik usaldusväärselt prognoosida, kuid on tõenäoline, et sihtasutus suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, on tulu kajastatud ainult tegelike lepingu täitmisega seotud kulude ulatuses. Kui on tõenäoline, et teenuse osutamisega kaasnevad kogukulud ületavad teenuse osutamisest saadava tulu, siis kajastatakse oodatav kahjum täies ulatuses kohe.

Juhul, kui aruandekuupäeval ületab laekunud projekti tasude summa projektile tehtud kulutused ja sellele vastava tuluosa, kajastatakse vahe bilansis kohustisena. Juhul, kui laekunud projekti tasude summa on väiksem kui projektile tehtud kulutused ja sellele vastav tuluosa, kajastatakse vahe bilansis nõudena.

Seotud osapooled

Sihtasutuse seotud osapooled on:

- a. tegev- ja kõrgem juhtkond;
- b. eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud sündmuste kajastamine aastaaruandes sõltub sellest, kas tegemist on korrigeeriva või mittekorrigeeriva sündmusega.

Korrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus on sündmus, mis kinnitab aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid. Sellise sündmuse mõju on kajastatud lõppenud aasta bilansis ja tulemiaruanes.

Mittekorrigeeriv aruandekuupäevajärgne sündmus on sündmus, mis ei anna tunnistust aruandekuupäeval eksisteerinud asjaoludest. Sellise sündmuse mõju ei kajastata lõppenud aasta bilansis ja tulemiaruanes. Kui mõju on oluline, avaldatakse see lisades.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	114 574	114 574	
Ostjatele laekumata arved	114 574	114 574	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	8 674	8 674	3
Ettemaksed	6 384	6 384	
Tulevaste perioodide kulud	6 384	6 384	
Muud	5 618	5 618	
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- majanduspoliitika	6 337	6 337	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- töö- ja sotsiaalpoliitika	46 585	46 585	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- hariduspoliitika	28 464	28 464	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- tervisepoliitika	82	82	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- Praxise Akadeemia	9 752	9 752	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- valitsemine ja kodanikuühiskond	0	0	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- soo ja võrdsuse poliitika	688	688	16
Kokku nõuded ja ettemaksed	227 158	227 158	

	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	32 764	32 764	
Ostjatele laekumata arved	32 764	32 764	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	7	7	3
Ettemaksed	6 843	6 843	
Tulevaste perioodide kulud	6 843	6 843	
Muud	11 463	11 463	
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- majanduspoliitika	15 053	15 053	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- töö- ja sotsiaalpoliitika	20 750	20 750	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- hariduspoliitika	11 475	11 475	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- tervisepoliitika	35 311	35 311	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- Praxise Akadeemia	67 380	67 380	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- valitsemine ja kodanikuühiskond	2 237	2 237	16
Sihtfinantseeringu ja ettevõtlusega seotud nõuded- soo ja võrdsuse poliitika	0	0	16
Kokku nõuded ja ettemaksed	203 283	203 283	

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2019		31.12.2018	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	23 868	0	8 406
Üksikisiku tulumaks	0	9 289	0	9 986
Erioodustuse tulumaks	0	521	0	324
Sotsiaalmaks	0	17 002	0	18 468
Kohustuslik kogumispension	0	786	0	1 004
Töötuskindlustusmaksed	0	1 106	0	1 263
Ettemaksukonto jääk	8 674		7	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	8 674	52 572	7	39 451

Lisa 4 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

				Kokku
	Ehitised	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2017				
Soetusmaksumus	8 146	2 748	10 997	21 891
Akumuleeritud kulum	-8 146	-2 748	-10 997	-21 891
Jääkmaksumus	0	0	0	0
31.12.2018				
Soetusmaksumus	0	0	6 216	6 216
Akumuleeritud kulum	0	0	-6 216	-6 216
Jääkmaksumus	0	0	0	0
31.12.2019				
Soetusmaksumus	0	0	6 216	6 216
Akumuleeritud kulum	0	0	-6 216	-6 216
Jääkmaksumus	0	0	0	0

Lisa 5 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2019	2018	Lisa nr
Kasutusrendikulu	39 124	49 114	11,12
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest			
	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
12 kuu jooksul	36 480	35 880	
1-5 aasta jooksul	52 800	73 680	

Kasutusrendi tingimustel on renditud bürooruumid Tallinnas ja Tartus.

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	31 407	31 407	
Võlad töövõtjatele	79 361	79 361	7
Maksuvõlad	52 572	52 572	3
Muud võlad	29 425	29 425	
Muud viitvõlad	29 425	29 425	
Saadud ettemaksed	3 875	3 875	
Muud saadud ettemaksed	3 875	3 875	
Tulevaste perioodide tulu ettevõtlusest-töö- ja sotsiaalpoliitika	13 438	13 438	
Tulevaste perioodide tulu ettevõtlusest-hariduspoliitika	29 188	29 188	
Tulevaste perioodide tulu ettevõtlusest-Praxise Akadeemia	9 590	9 590	
Tulevaste perioodide tulu ettevõtlusest-valitsemine ja kodanikuühiskond	6 000	6 000	
Kokku võlad ja ettemaksed	254 856	254 856	
	31.12.2018	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	67 223	67 223	
Võlad töövõtjatele	63 868	63 868	7
Maksuvõlad	39 451	39 451	3
Muud võlad	50 822	50 822	
Muud viitvõlad	50 822	50 822	
Saadud ettemaksed	3 875	3 875	
Muud saadud ettemaksed	3 875	3 875	
Tulevaste perioodide tulu ettevõtlusest-töö- ja sotsiaalpoliitika	11 714	11 714	
Tulevaste perioodide tulu ettevõtlusest-hariduspoliitika	31 166	31 166	
Tulevaste perioodide tulu ettevõtlusest-Praxise Akadeemia	0	0	
Tulevaste perioodide tulu ettevõtlusest-valitsemine ja kodanikuühiskond	1 806	1 806	
Kokku võlad ja ettemaksed	269 925	269 925	

Real "Muud viitvõlad" on kajastatud 31.12.2019 seisuga töötasudelt arvestatud, kuid aruandekuupäeva seisuga veel deklareerimata maksud summas 28 838 eurot (31.12.2018: 24 620 eurot).

Lisa 7 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Võlad töövõtjale	46 772	35 186	
Puhkusekohustus	21 125	20 122	
Puhkusekohustuse maksud	7 121	6 766	
Palgareserv	4 343	1 794	
Kokku võlad töövõtjatele	79 361	63 868	6

Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad soetusmaksumuses

	31.12.2017		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Majanduspoliitika	0	0	32 720	18 232	0	14 488
Töö- ja sotsiaalpoliitika	28 735	0	96 141	50 173	2 710	14 443
Hariduspoliitika	958	6 288	20 893	21 463	2 050	6 810
Tervisepoliitika	32 119	33 103	104 723	106 273	35 311	34 744
Praxise Akadeemia	0	31 819	39 020	73 847	3 008	0
Valitsemine ja kodanikuühiskond	899	0	173 971	59 651	0	113 421
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	62 711	71 210	467 468	329 639	43 079	183 906
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	62 711	71 210	467 468	329 639	43 079	183 906

	31.12.2018		Laekunud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2019	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Majanduspoliitika	0	14 488	26 182	23 143	0	17 527
Töö- ja sotsiaalpoliitika	2 710	14 443	25 807	30 820	0	6 720
Hariduspoliitika	2 050	6 810	17 099	25 805	5 613	1 666
Tervisepoliitika	35 311	34 744	48 635	48 151	82	0
Praxise Akadeemia	3 008	0	3 008	0	0	0
Valitsemine ja kodanikuühiskond	0	113 421	146 016	138 255	0	121 183
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	43 079	183 906	266 747	266 174	5 695	147 096
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	43 079	183 906	266 747	266 174	5 695	147 096

Bilansireal "Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused" on kajastatud ka Poliitikauuringute Keskuse Praxis'e nõukogu poolt loodud sihtkapital, mille jääk oli 31.12.2019 seisuga 1 574 (31.12.2018: 1 574) eurot.

Lisa 9 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	266 174	329 639	8
Mittesihtotstarbelised annetused ja toetused	63 948	0	
Kokku annetused ja toetused	330 122	329 639	16

Lisa 10 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Tulu ettevõtlusest	1 000 119	1 049 543	16
Kokku tulu ettevõtlusest	1 000 119	1 049 543	

Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud (eurodes)

	2019	2018
Transpordikulud	1 246	1 935
Üür ja rent	5 724	3 338
Mitmesugused bürookulud	8 449	2 234
Lähetuskulud	20 960	16 784
Uuringud, analüüsid, küsitlused	284 659	321 005
Seminaride kulud	48 826	34 973
Ostetud teenused	1 112	3 338
Kommunaalkulud	1 735	1 512
Muud	34 446	45 538
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	407 157	430 657

Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2019	2018
Üür ja rent	33 400	45 776
Mitmesugused bürookulud	10 426	9 394
Lähetuskulud	3 718	2 193
Koolituskulud	878	2 345
Ostetud teenused	20 250	19 261
Kommunaalkulud	7 664	16 436
Käibemaksukulu	3 010	5 214
Liikmemaksud	2 800	2 967
Seminaride korraldamine	1 553	774
Transpordikulud	306	1 722
Muud	4 171	2 469
Kokku mitmesugused tegevuskulud	88 176	108 551

Lisa 13 Tööjõukulud (eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	610 711	597 277
Sotsiaalmaksud	202 454	196 412
Maksud erisoodustustelt	2 110	1 854
Kokku tööjõukulud	815 275	795 543
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	22	22

Lisa 14 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019		31.12.2018	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	6 677	0	3 022

Laenud

2018	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksud	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad					
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	12 000	42 000	4%	EUR	03.11.2018

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019
	Kaupade ja teenuste ostud
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 120

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2019	2018
Arvestatud tasu	54 835	36 401

Seotud osapoolte vahelised tehingud hõlmavad endas teenuste ostusid.

Arvestatud tasudena kajastuvad juhatuse liikmele arvestatud tasud. Nõukogu liikmetele tasusid ei maksta. Aruandeaastal astus sihtasutuse juhatusse täiendavalt veel kolm inimest. Üks juhatuse liige lõpetas lepingu 14.10.2019. Aruandekuupäeva seisuga on sihtasutuse juhatus 3-liikmeline.

Lisa 15 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Koroonaviiruse (COVID-19) mõju

Seoses koroonaviiruse puhanguga kuulutas Vabariigi Valitsus 2020. aasta märtsis välja eriolukorra, mis kehtestas rea piiranguid. Käesoleva aruande kuupäeva seisuga on need piirangud endiselt kehtimas ning puudub kindlus, millal ja millisel moel täpselt need võiksid lõppeda. Nii viiruspuhangu kui eriolukorraga kaasnevate piirangute kohene ja vahetu mõju Praxisele on suhteliselt väike. Keskmises (järgmised 3-6 kuud) ja pikemas (6-24 kuud) perspektiivis on oodatavad mõjud aga selgelt negatiivsed ning jagunevad kahte rühma:

1. Piirangutest tingitud madalam töö efektiivsus (tänu liikumiskiirangutele ära jäävatele kohtumistele ja koolitustele, kodukontorist töötamisele, töö- ja isikliku elu ühildamise väljakutsetele jne), seda nii Praxisega enda kui meie klientide poolt. See mõju avaldub eelkõige lühemas perspektiivis ning võib tuua kaasa projektitähtaegade pikenedamise ning erinevaid lisakulutusi. Selle üheks võimalikuks tagajärjeks on likviidsusprobleemid järgmise 6 kuu jooksul.
2. Avaliku sektori hangete edasilükkamised ja/või venimajäämised. Kuna lõviosa Praxisega käibest tuleb Eesti avaliku sektori hangetest, siis oleme haavatavad hankeplaanide muutusest. Kuivõrd avalik sektor saab ettevaatavalt olema väga koormatud kriisi lahendamise ja tagajärgede leevendamiseks, võib sellel olla negatiivne mõju Praxisega projektivoole tulevikus. Pikemas (12 kuud ja edasi) perspektiivis on oodata ka avaliku sektori kulukärpeid, mis tõenäoliselt kahandab tuleviku hangete mahtusid.

Nende tõenäoliste negatiivsete mõjudega toimetulemiseks oleme aruandekuupäeva seisuga kärpinud juhatuse kulusid ning oleme vajadusel valmis vaatama üle töökoormusi ja palgatasemeid üle kogu organisatsiooni. Samuti oleme oluliselt panustanud müügitöösse, sh. püüdes ettevaatavalt vähendada sõltuvust Eesti avaliku sektori hangetest.

Lisa 16 Programmide koondinfo

(eurodes)	31.12.2019		Tulud 2019	
Programm	Nõuded	Kohustised	Ettevõtlus	Annetused ja toetused
Majanduspoliitika	6 337	17 527	48 600	23 143
Töö- ja sotsiaalpoliitika	46 585	20 158	415 538	30 820
Hariduspoliitika	28 464	30 854	201 517	25 805
Tervisepoliitika	82	0	0	48 151
Praxisega Akadeemia	9 752	9 590	276 961	0
Valitsemine ja kodanikuühiskond	0	127 183	39 771	138 255
Soo ja võrdsuse poliitika	688	0	4 188	0
Üld	0	0	13 544	63 948
Kokku	91 908	205 312	1 000 119	330 122
	31.12.2018		Tulud 2018	
Programm	Nõuded	Kohustised	Ettevõtlus	Annetused ja toetused
Majanduspoliitika	15 053	14 488	139 091	18 232
Töö- ja sotsiaalpoliitika	20 750	26 158	368 793	50 173
Hariduspoliitika	11 475	37 976	127 675	21 463
Tervisepoliitika	35 311	34 744	64 331	106 273
Praxisega Akadeemia	67 380	0	224 605	73 847

Valitsemine ja kodanikuühiskond	2 237	115 227	108 847	59 651
Soo ja võrdsuse poliitika	0	0	0	0
Üld	0	0	16 201	0
Kokku	152 206	228 593	1 049 543	329 639

Lisa 17 Sihtasutuse likviidsuse tagamine

Sihtasutuse netovara ja käibekapital on seisuga 31.12.2019 negatiivsed summas 12 528 eurot, kuid võrreldes 2018. aasta lõpu seisuga on see puudus vähenenud 20 183 euro võrra (31.12.2018 : 32 711).

Müügikäive 2019. aastal oli 2018. aasta käivega samal tasemel.

2019. aasta positiivne tulem on 20183 eurot.

Hoides 2020. aastal samat müügitulu taset kui 2019 aastal ja positiivset tulemit, suudame viia ettevõtte netovara ka käibekapitali positiivseks.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 30.04.2020

Sihtasutus Poliitikauuringute Keskus Praxis (registrikood: 90005952) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TARMO JÜRISTO	Juhatuse liige	30.04.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutuse Poliitikauringute Keskus Praxis nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Poliitikauringute Keskus Praxis (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2019 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja netovara muutuste aruanne eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Asjaolu rõhutamine

Juhime tähelepanu asjaolule, et ettevõtte lühiajalised kohustised ületasid käibevarasid ja netovara oli negatiivne seisuga 31. detsember 2019.a. -13 tuhat eurot (31. detsember 2018: -33 tuhat eurot). Ettevõtte juhtkond on selgitanud plaane likviidsuse ja tegevuse jätkuvuse tagamiseks raamatupidamise aastaaruande lisas 17. Meie arvamus ei ole märkusega eelnimetatud asjaolu suhtes.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeaudiitori aruanne.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatab kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Tiina Maalinn

Vandeaudiitori number 437

Villems & Partnerid OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 80

Mustamäe tee 46, Tallinn, Harju maakond, 10621

30.04.2020

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Poliitikauuringute Keskus Praxis (registrikood: 90005952) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TIINA MAALINN	Vandeaudiitor	30.04.2020

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Teadus- ja arendustegevus sotsiaal- ja humanitaarteaduste vallas	72201	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6408000
Faks	+372 6408001
E-posti aadress	praxis@praxis.ee
Veebilehe aadress	www.praxis.ee